

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІКА І ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА
(обов'язкова навчальна дисципліна)

Полтава 2021 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Економіка підприємства
Назва структурного підрозділу	Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Мова викладання	державна
Контактні дані розробника	Викладач: Демиденко Леся, кандидат економічних наук, доцент Контакти: ауд. 476, навчальний корпус № 4, e-mail: lesia.demydenko@pdaa.edu.ua, тел. (0532) - 56-98-24 , https://www.pdaa.edu.ua/people/demydenko-lesya-mykolayivna
Рівень вищої освіти	Перший бакалаврський рівень
Спеціальність	075 Маркетинг
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми Маркетинг: «Економічна теорія», «Правознавство», «Філософія», «Інфраструктура товарного ринку».

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.

Основні завдання навчальної дисципліни: формування розуміння сутності, концепцій, підходів і критеріїв до визначення організаційно-економічних та правових форми підприємств та основних особливостей їх функціонування, ознайомлення з господарськими процесами, що відбуваються у виробничо-комерційних системах підприємств; формування практичних навичок по формуванню та використанню ресурсного потенціалу підприємства; вивчення особливостей формування та використання майнових ресурсів (активів) підприємства; оволодіння методикою оцінки фінансово-економічного стану підприємства; засвоєння особливостей та принципів антикризового управління підприємством.

Компетентності:

Загальні:

ЗК 8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій .

Фахові:

ФК 7. Здатність визначати вплив функціональних областей маркетингу на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів .

ФК 13. Здатність планування і провадження маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в крос-функціональному розрізі.

ФК 14. Здатність пропонувати вдосконалення щодо функцій маркетингової діяльності.

ФК 15. Здатність застосовувати основи обліку та фінансів, оцінювання результатів діяльності у сфері підприємництва.

ФК 16. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в сфері маркетингу з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Програмні результати навчання:

ПРН 4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати

економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.

ПРН 19. Знати основи обліку та фінансів, вміти оцінювати результати діяльності у сфері підприємництва.

ПРН 20. Планувати розвиток організації в напрямі підвищення економічної ефективності її діяльності та конкурентоспроможності

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Підприємство в соціально орієнтованій ринковій економіці

Тема 2. Планування діяльності підприємства

Тема 3. Економічна характеристика продукції підприємства

Тема 4. Виробнича програма та виробнича потужність підприємства

Тема 5. Трудові ресурси підприємства

Тема 6. Майнові ресурси (активи) підприємства

Тема 7. Фінансові ресурси (капітал) підприємства

Тема 8. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції

Тема 9. Доходи та цінова політика підприємства

Тема 10. Фінансово-майновий стан підприємства та методика його оцінки

Тема 11. Економічна безпека підприємства та його антикризова діяльність

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 135 годин

Кількість кредитів – 4,5

Форма семестрового контролю – екзамен

Структура курсу:

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
Тема 1. Підприємство в соціально орієнтованій ринковій економіці	12	2	2	8
Тема 2. Планування діяльності підприємства	12	2	2	8
Тема 3. Економічна характеристика продукції підприємства	10	-	2	8
Тема 4. Виробнича програма та виробнича потужність підприємства	10	-	2	8
Тема 5. Трудові ресурси підприємства	14	2	4	8
Тема 6. Майнові ресурси (активи) підприємства	14	2	4	8
Тема 7. Фінансові ресурси (капітал) підприємства	12	2	2	8
Тема 8. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції	14	2	4	8
Тема 9. Доходи та цінова політика підприємства	11	-	2	9
Тема 10. Фінансово-майновий стан підприємства та методика його оцінки	14	2	4	8
Тема 11. Економічна безпека підприємства та його антикризова діяльність	12	2	2	8
Усього годин	135	16	30	89

Політика оцінювання

Академічна доброчесність. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету

та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Оцінювання результатів навчання

Методи навчання:

Програмні результати навчання	Методи навчання
ПРН 4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.	1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: - за джерелом знань: МН1 – словесні методи: лекція; розповідь-пояснення; МН2 – наочні методи: демонстрування; спостереження; МН3 – практичні методи: практичні роботи; - за логікою: - за ступенем керівництва: МНСР1 – методи самостійної роботи вдома: усні та письмові домашні завдання; завдання самостійної роботи МНСР2 - робота під керівництвом викладача: самостійна робота; розв’язування задач; виконання практичних завдань 2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності - МСМ1 – методи формування пізнавальних інтересів: навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації; МСМ2 – методи стимулювання і мотивації обов’язку і відповідальності: роз’яснення мети навчального предмета; оперативний контроль; вказування на недоліки, зауваження Інноваційні методи навчання: МНІ3 – інтерактивні методи: дискусії, диспути; мозковий штурм МНІ4 – комп’ютерні і мультимедійні методи – дистанційне навчання
ПРН 19. Знати основи обліку та фінансів, вміти оцінювати результати діяльності у сфері підприємництва.	
ПРН 20. Планувати розвиток організації в напрямі підвищення економічної ефективності її діяльності та конкурентоспроможності	

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти						Разом
	Усне опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Розв’язування тестів	Виконання завдань сам. роб.	Презентація	Екзамен	
Тема 1. Підприємство в соціально орієнтованій ринковій економіці	1	3	1	1			6
Тема 2. Планування діяльності підприємства	1	3	1	1			6
Тема 3. Економічна характеристика продукції підприємства	1	3	1	1			6
Тема 4. Виробнича програма та виробнича потужність підприємства	1	3	1	1			6

Тема 5. Трудові ресурси підприємства	1	3	1	1			6
Тема 6. Майнові ресурси (активи) підприємства	1	3	1	1	7		13
Тема 7. Фінансові ресурси (капітал) підприємства	1	3	1	1			6
Тема 8. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції	1	3	1	1			6
Тема 9. Доходи та цінова політика підприємства	1	3	1	1			6
Тема 10. Фінансово-майновий стан підприємства та методика його оцінки	1	3	1	1			6
Тема 11. Економічна безпека підприємства та його антикризова діяльність	1	3	1	1	7		13
Разом	11	33	11	11	14	20	100

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Андреева Л.О., Болтянська Л.О., Лисак О.І. Практикум з економіки підприємства. Мелітополь, ТДАТУ, 2018. 246 с.
2. Бандурка О.М., Ковальов Є.В., Садиков М.А., Маковоз О.С. Економіка підприємства: навчальний посібник. За заг.ред. О.М. Бандурки. Х.: ХНУВС. 2017. 192 с.
3. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2-е вид.. 2019. 304 с.
4. «Економіка та фінанси підприємства: конспект лекцій: навч. посіб. для студентів спеціальності 073 «Менеджмент», освітньо-професійних програм «Менеджмент і бізнесадміністрування», «Менеджмент інвестицій та інновацій», «Менеджмент міжнародного бізнесу», «Логістика» першого бакалаврського рівня вищої освіти; уклад.: О.В. Гук. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 165 с.
5. Куцик В. І., Кліпкова О. І. Економіка і управління підприємствами у схемах і таблицях : навчальний посібник. Львів : ЛТЕУ, 2020. 316 с.
6. Непочатенко О. О., Мельничук Н. Ю. Фінанси підприємств: підручник для студентів ВНЗ. К. : Центр учбової літератури, 2019. 504 с.
7. Петренко М.І., Драбовський А.Г., Петренко В.М. Економіка підприємства: навч. посібник. Вінниця: «Меркьюрі-Поділля», 2018. Т. 1. С. 432.
8. Романченко Н. В., Кожемякіна Т. В., Пічик К. В. Економіка підприємства: навчальний посібник. Київ : НаУКМА, 2018. 304 с.
9. Фінанси підприємств: підручник. За наук. ред. проф. Н.О. Власової. Х.: Світ Книг, 2018. 437 с.
10. Юрченко Н.Б., Кравчук Р.С., Запихляк І.Б., Василик І.І. Економіка підприємства: навч. посібник. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2018. 377 с.
11. Яркіна Н. М. Економіка підприємства: навч. посіб. 2-ге вид. перероб. та допов.. Київ: Ліра-К, 2020. 596 с.

Допоміжні

1. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підруч. К.: КНЕУ, 2013. 779 с.

2. Дмитрієв І.А., Шевченко І.Ю. Економіка підприємства: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів. Харків: ХНАДУ, 2018. 292 с.
3. Яковлев А.І., Ларка Л.С. Економіка підприємства: магістерський курс. навч. посібник. Харків, Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т. 2018. 515 с. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/35864>.
4. Ляшенко А.Х., Корбутяк А.Г., Сокровольська Н.Я., Юрій Е.О. Оцінка вартості підприємства: навчальний посібник Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 180 с. URL: https://drive.google.com/open?id=172hn98ohMp_0aMxSDYN9XGzWeTyiL8k7
5. Ковальчук Н.О., Федішин М.П., Жаворонок А.В., Абрамова А.С. Управління фінансовою санацією підприємства: навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. 231 с. URL: https://drive.google.com/open?id=1O9MqpU9zLP7t9z_Qq8lsRwTQ0hUyHsRx
6. Кулик Т.П. Організація, планування і управління виробництвом : навч. посіб. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. 232 с.
7. Кузьмин В.М. Економіка підприємства та управлінська економіка: практикум. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. 51 с.
8. Кузьмин В.М. Економіка підприємства: навч. посібник. 2-е вид, перероб. та доп. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2016. 195 с.
9. Мазур Н.А., Семенець І.В., Лопашук І.А. Економіка торговельного підприємства: навч. посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 192 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1OGJ7-yPW5TV2cAAZD_kbpcpZaaOU9ytIT/view.
10. Туренко А.М., Дмитрієв І.А., Іванілов О.С., Шевченко І.Ю. Словник економіста та підприємця. Харків : ХНАДУ, 2018. 340 с

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua>.
2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: www.kmu.gov.ua.
4. Офіційний веб-сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
5. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>.
6. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua>.
7. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.
8. Веб-сайт наукової бібліотеки ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL: <http://lib.pu.if.ua>.
9. Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
10. Офіційний сайт Українського центру економічних і політичних досліджень ім. Разумкова. URL: <http://razumkov.org.ua>.
11. Портал для підприємців. URL: <https://sme.gov.ua>.

12. Мережа бізнес-інформації. URL: <https://bin.ua>. 13. Інформаційний бізнес-портал «LIGA online», «Ліга. Бізнес». URL: <https://biz.liga.net>. http://lib.pdaa.edu.ua/mainlist?0=ip_login_no_cache%3D1fbd2afb8102898f7bf8a0d033589994 електронна бібліотека ПДАА

13. Господарський кодекс України від 16.01.2003. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

14. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів, затверджені наказом Міністерства Фінансів України № 1315 від 29.12.2006 р. URL: www.rada.gov.ua.

15. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 7 лютого 2013 р. № 73. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>

18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» затверджене наказом Міністерства Фінансів України від 18.11.2005 р. № 790. URL: www.rada.gov.ua.

19. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типового положення з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств» № 630 (630-2002-п) від 16.05.2002). URL: <http://uazakon.com/big/text1406/pg1.htm>.